

Vergaderjaar 2012–2013

31 066

Belastingdienst

Nr. 155

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 maart 2013

De maand maart staat van oudsher bekend als de aangiftemaand. Graag wil ik u informeren over de aangiftecampagne 2012 particulieren. Van de gelegenheid maak ik tevens gebruik om de resultaten van de steekproef Particulieren 2010 met u te delen.

Behandelstrategie Particulieren

Het merendeel van de belastingplichtigen in dit land is goedwillend; zij zijn bereid op vrijwillige basis aan hun fiscale verplichtingen te voldoen. Het is mijn lijn om die belastingplichtigen daarbij zoveel mogelijk te ondersteunen. De vooraf ingevulde aangifte is hiervan een goed voorbeeld. Een minderheid van de belastingplichtigen neemt het minder nauw met de regels. Zij gaan creatief met de regels om of houden inkomsten of vermogen buiten het zicht van de Belastingdienst. Voor deze belastingplichtigen is mijn lijn die van de harde aanpak, bijvoorbeeld door middel van controles, boetes, invordering en opsporingsacties.

Door middel van handhavingsregie bepaalt de Belastingdienst welke handhavingsinstrument het best bij een individuele belastingplichtige kan worden ingezet. De laatste jaren is bewust gekozen voor de ontwikkeling van meer preventieve instrumenten. Daarbij mag het toezicht achteraf (in de vorm van kantoortoetsen van aangiften) niet uit het oog worden verloren. In het regeerakkoord heeft het kabinet middelen vrijgespeeld om de toezichtstaak van de Belastingdienst een flinke impuls te geven. In mijn brief van 10 december 2012¹ heb ik dit nader toegelicht. Voor de doelgroep Particulieren betekent dit dat extra medewerkers worden ingezet om aangiften te beoordelen.

¹ *Kamerstukken II 31 066, nr. 149*

Aangiftecampagne belastingjaar 2012

Van één naar meerdere controle- en servicethema's

De aanpak van de aangiftecampagne heeft met ingang van 2013 (belastingjaar 2012) een breder karakter gekregen, niet alleen controleren, maar ook voorlichten. Anders dan andere jaren is gekozen voor een thema met een meerjarige aanpak, waarbij in het eerste jaar vooral de nadruk ligt op voorlichting en dienstverlening. In latere fasen wordt de aandacht verlegd naar de controlekant. Dit jaar is gekozen voor het thema Echtscheiding en fiscus.

Naast dit thema wordt bij de aangiftebehandeling IB 2012 extra aandacht besteed aan enkele specifieke onderwerpen. Ik licht dit nader toe.

Meerjarig aangiftethema: Echtscheiding en fiscus

Een gemiddelde belastingplichtige ervaart de fiscale gevolgen van een echtscheiding als ingewikkeld. In een dergelijke situatie kunnen belastingplichtigen onder meer te maken krijgen met:

- het bepalen van het fiscaalpartnerschap
- betaalde en ontvangen partneralimentatie
- aftrek levensonderhoud kinderen voor kinderen onder de 21 jaar bij de ouder die geen recht op kinderbijslag heeft
- de eigenwoningregeling die na echtscheiding zeer ingewikkeld kan zijn. Zo kunnen belastingplichtigen geconfronteerd worden met de problematiek van de reestschuld en kunnen zij te maken krijgen met de fiscale bijleenregeling.

De veelvoud en de complexiteit aan fiscale regelingen waar belastingplichtige mee te maken kan krijgen rechtvaardigen de meerjarige aanpak en de nadruk op de voorlichting en dienstverlening in de aanvangsfase.

Aangiftebehandeling Inkomstenbelasting 2012

In 2013 wordt een verdere stap gezet op weg naar het volledig voorinvullen van de aangifte inkomstenbelasting. Voorzien is in een uitbreiding van de vooraf ingevulde gegevens met de volgende elementen:

- banksaldi en spaartegoeden
- waarde effectenportefeuilles
- leningen en andere schulden
- bepaalde buitenlandse (Belgische en Duitse) pensioenen
- premies AOV (Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen)
- buitenlandse rekeningen
- inkomsten van zorgverleners betaald uit persoonsgebonden budget (andere inkomsten, resultaat overige werkzaamheden).

Naast vereenvoudiging voor de belastingplichtige wordt hiermee tevens de invulqualiteit van de aangifte verbeterd, die voor de Belastingdienst de aangiftebehandeling vergemakkelijkt.

Controle specifieke onderwerpen

Bij de aangiftebehandeling IB 2012 zal de Belastingdienst verder extra aandacht besteden aan een enkele specifieke onderwerpen. Het gaat daarbij onder andere om de eigen woning, premies lijfrenten, specifieke zorgkosten en Duitse Rente. Deze thema's lenen zich voor een gerichte aanpak, waarbij met een beperkte en gerichte inzet van heffingsmedewerkers, een wezenlijke bijdrage kan worden geleverd aan het terugdringen van het nalevingstekort.

Daarnaast is het door de toegenomen kwaliteit van de informatie mogelijk in meer gevallen de aangifte automatisch te corrigeren. In 2012 is een pilot uitgevoerd waarbij gegevens uit de aangifte aan de hand van bij de Belastingdienst bekende gegevens automatisch zijn gecorrigeerd. In 2013 zal deze werkwijze op grotere schaal worden gevolgd.

Meer zicht op het nalevingstekort: de steekproef Particulieren

Om zicht te krijgen op de wijze waarop door particulieren aangifte wordt gedaan voert de Belastingdienst periodiek een steekproef uit in dit segment. Met de in deze steekproef betrokken aangiften ontstaat bij de Belastingdienst inzicht in de *potentiële* omvang van het aantal gevallen van niet of niet tijdig aangifte doen, het onjuist en/of onvolledig aangifte doen en het niet of niet tijdig betalen.

De waarde van deze informatie zit vooral in de mogelijkheid om hiermee de beschikbare handhavingscapaciteit gericht in te zetten op de plekken waar dat nodig is. Hiervoor worden in het handavingsplan van de Belastingdienst (zowel thema- als projectgewijs) concrete onderwerpen voor toezicht benoemd, zoals de aanpak van starters, vastgoed, buitenslands vermogen, auto, carrouselfraude of fraude met voorlopige teruggave.

De uitkomsten van de meest recente steekproef zijn zonder meer positief te noemen. Het nalevingstekort is ten opzichte van de vorige steekproef macro gehalveerd, namelijk van € 1,6 mld. over het aangiftejaar 2008 naar € 0,8 mld. over het aangiftejaar 2010.

Tabel steekproef particulieren¹

	aangiftejaar 2008	aangiftejaar 2010
Juist en volledig aangifte doen; percentage nalevingstekort op basis van de steekproef Particulieren (uitgedrukt als percentage van de totale belastingopbrengst)	2,5%	1,2%
Percentage aanslagen op tijd betaald.	90%	88%

¹ *excl. IB aangiften van ondernemers en partners van ondernemers*

Voor de daling van het nalevingstekort zijn twee belangrijke oorzaken aan te geven. In de eerste plaats komt een groot deel van de daling voor rekening van de vereenvoudigde regelgeving met betrekking tot de aftrekmogelijkheden van *specifieke zorgkosten*. Met ingang van 2009 is namelijk de ruime wettelijke mogelijkheid om brillen en andere hulpmiddelen af te trekken, afgeschaft. Het effect van deze afschaffing op het nalevingstekort is naar mijn mening een grote stimulans om door te gaan op de weg van vereenvoudiging van regelgeving. In de tweede plaats is het nalevingstekort bij *loon en pensioen* substantieel afgenomen. Hier weerspiegelt zich het succes van de goede samenwerking met het UWV in de loonaangifteketen.

Daarnaast blijkt uit de steekproef dat veel fouten het gevolg zijn van onbedoelde vergissingen van de belastingplichtige. Door de steeds bredere toepassing van de vooraf ingevulde aangifte mag er vanuit worden gegaan dat ook het maken van deze fouten zal afnemen.

De Belastingdienst blijft onverminderd doorgaan met zijn inspanningen de nalevingstekorten bij de verschillende doelgroepen nog verder te verkleinen. Ik wijs in dit verband op de plannen tot intensivering van het toezicht en de invordering van de Belastingdienst als geheel. Met de extra

middelen die ter beschikking zijn gesteld in het regeerakkoord, zet ik mij in een bedrag van structureel € 663 mln aan meeropbrengsten binnen te halen. Daarmee wordt het nalevingstekort substantieel verminderd. Tegelijkertijd is het niet reëel om te stellen dat dit tot nihil gereduceerd kan worden. Dat zou vragen om een onevenredige grote bezetting bij de fiscus. De fiscus kan en wil niet de weg bewandelen waarbij achter elke belastingplichtige een inspecteur wordt geposteed.

De staatssecretaris van Financiën,
F.H.H. Weekers